

DİJİTAL NESİL & TEKNOLOJİ

Kendimiz bir yana gündemde çocuklar olunca biz anne babaların kafası karışıyor. Acaba çocukların gelişimi için doğru mu yapıyoruz yanlış mı yapıyoruz? Çünkü kısıtlamaya gittiğimizde çok tepki veriyorlar, kısıtlamaya gitmediğimizde ise ellerinden teknolojik aletleri hiç bırakamıyorlar. Aklımızda bir dolu soru oluşuyor: “Teknoloji ve internet kullanımı kısıtlandığında çocukların sosyalleşmesini, dikkatini, aktivitelerini olumlu mu etkileriz yoksa dünya ile bağ kurmasını elinden mi almış oluruz?”

İşte teknolojinin hem bizlerin hem de çocukların hayatına bu kadar sızdığı içinde bulunduğumuz dönemde Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Bölümü olarak hem çocuklarımızın ihtiyaçlarını anlamak, hem de teknoloji kullanımları konusunda aklınızdaki sorulara cevap vermek amacıyla bu bülteni hazırlamaya karar verdik.

Aslında içinde bulunduğumuz çağ dijital bir çağ çünkü günümüzde teknoloji yaşamımızın her anında yer alıyor. Eskiden sadece televizyon ile sınırlı olan hayatımız artık akıllı telefon, dizüstü bilgisayar, tablet ve oyun konsolları ile tamamen çevrilmiş durumda. Hepimiz akıllı cep telefonları ile yanımızda artık küçük bir bilgisayar taşıyoruz. Yapılan araştırmalar Türkiye’de yaklaşık 25 milyon kişinin cep telefonundan internet kullandığını gösteriyor. İnsanların bir kısmı cep telefonlarını ihtiyaçları doğrultusunda kullanmasına rağmen birçoğu da telefon kullanımını sınırlayamayıp sinema, aile ve sosyal ortamında kullanıyor ve kullanmayınca da kendini rahatsız, eksik, tedirgin hissediyor ve cep telefonları ellerinde ya da yanlarında dursun istiyor.

Literatüre bakıldığında, teknoloji kullanımı konusunda çocuklar ve gençler üzerinde yapılan araştırmaların sonuçlarının da çok farklı olmadığı görülüyor. Türkiye’de yapılan bir araştırmada bir çocuğun günlük 2 saat 39 dakika cep telefonu ile zaman geçirdiği saptanmıştır. İstanbul’un 15 semtinden 1.500 kişi üzerinde yapılan bir başka araştırmada okul çağındaki çocukların % 42,3’ünün hafta içi günlük 3 saatten fazla zamanını teknolojik aletlerle geçirdiği bulunmuştur. Araştırmaya katılan çocukların % 64,2’si bilgisayar, bilgisayar oyunları oynamak, % 53’ü sosyal medya sitelerine girmek, % 27,7’si dizileri izlemek, % 46,9’u araştırma yapmak ve % 32,9’u da ev ödevi hazırlamak için kullandığını belirtiyor. Yine aynı araştırmada erkek çocukların bilgisayar başında vakit geçirme oranlarının, kızlara göre daha fazla olduğu görülüyor. 8 yaş ve altındaki çocukların bile %11,5’inin günde ortalama 3 - 4 saatini bilgisayarla geçirdiklerinin saptandığı bu araştırma, ayrıca ergenlik döneminde oyun ve sosyal paylaşım sitelerinde geçirilen sürenin arttığını da gösteriyor.

Dijital Dünyanın Yerlileri ve Göçmenleri

2013 yılında ABD’de yapılan bir araştırmada, çocukların üçte birinin henüz konuşmaya ve yürümeye başlamadan önce tablet kullanmaya başladıklarını göstermiştir. Türkiye’de yapılan çalışmalar da çok farklı sonuçlar vermektedir. Çocuklar, hatta bebeklerin taşınabilir ekran teknolojilerini kullanma konusunda en az yetişkinler kadar istekli olduğu görülüyor. İstekliler çünkü onlar çok küçük yaşlardan itibaren teknolojiyle tanışmış, her türlü teknolojik imkân ile donatılmış çevrede yaşayan ve olanaklarını etkin biçimde kullanan dijital çağa doğan bebekler... Onlar dijital dünyanın yerlileri... Biz yetişkinler ise cep telefonu ve internet ile 20’li yaşlarda tanışarak dijital dünyaya sonradan göçen, dijital göçmenler..

“Günümüzde öğrenciler teknolojiyi yalnızca geçmişten farklı olarak kullanmıyorlar, yaşamlarına teknoloji ile farklı şekilde dokunuyorlar.”

Çocuklarımızın Teknoloji ile İlişkisi Nasıl?

Peki, çocuklarımız, yani dijital yerlilerin teknoloji ile ilişkisi nasıl?

- Merkezinde teknoloji olan bir hayata doğmuş olan bu bireyler sosyal ağları oldukça kapsamlı biçimde kullanabiliyorlar.
- Bilgiye daha çabuk ulaşıyorlar.
- Ciddi çalışmalar yerine oyunları tercih ediyor ve bilgisayar oyunlarına ders çalışmak, okumak, araştırma yapmaktan daha fazla vakit ayırıyorlar.
- Basılı olmayan kaynakları, görseli, müziği tercih edip, hareketi seviyorlar.
- Anında karşılık almak konusunda ısrarcı olan ve erteleme, sebat etme konusunda pek de dijital göçmenlere benzemeyen çocuklara internet oyunları tam da ihtiyaç duydukları şeyi sunar. Genellikle oyunlarda ödül hemen gelir ve anında bölüm atlayarak geri bildirim alınır. Sabırsızdırlar, internetin sunduğu hızı ilişkilerinde de almak isterler.
- Genellikle birden fazla ekran ve eş zamanlı çalışan birçok programı aktif olarak kullanarak ve birçok işi aynı anda yürütebilirler. Fakat bu durum dikkatlerinin daha düşük olmasına ve düzenli olarak hata yapmalarına yol açar.
- Eğer bir uygulama çöker ya da bekledikleri gibi çalışmazsa direkt başka bir uygulamaya geçtikleri için durumu tolere etmeye dair çabaları fazla olmaz.

Ailelere Öneriler

Teknoloji tek başına ne iyidir ne kötüdür. Bize sağladığı birçok yarar olduğu gibi toplumsal yaşantımızdan alıp götürdüğü bir dolu şey de vardır. Örneğin, internet uzaktan sosyal iletişimi artırmakla birlikte aile içinde sosyal izolasyona neden olabilir çünkü artık sokağa çıkamayan çocukların arkadaşları ile online ortamda buluşmalarına vesile olurken aile içinde iletişimin azalmasına neden olur.

Peki, teknolojinin içine doğan ve bu kadar düşkün olan çocuklarımızla ne yapacağız? İzin vermesek evde çok büyük tartışmalar yaşıyor, versek teknoloji ile uğraşmalarının hiç sonu gelmiyor!

Bir gerçek var ki 20 yıl sonrasına yetiştirdiğimiz çocuklarımızın bu teknolojik becerilere, yetişkinlik yaşamlarında ihtiyaçları olacak. Bu nedenle teknolojiyi tamamen yasaklamak yerine teknoloji kullanımı konusunda çocuklarımızla ortak noktada buluşmamız gerektiği aşikâr. Bu nedenle ebeveyn olarak,

- Teknoloji ve kullandıkları teknolojik aletler konusunda bilgi sahibi olmak, çocukları anlamak ve nelerden keyif aldıklarını öğrenmek konusunda işe yarayabilir.
- Küçük çocuklarla birlikte internette sörf yapmak ve hangi sitelere girileceğine bakmak güvenli internet kullanımını öğretmek için önemlidir.
- Çocuğun bilgisayar başında neler yaptığı gözden geçirilerek, hangi siteleri kullandığı internet geçmişi ile araştırılabilir. (Ayrıca bilgisayara internet filtresi eklener ek bu filtre sıkça güncellenmelidir.)
- İnternet tarayıcısının açılış sayfasının ebeveyn tarafından belirlenmesi, güvenli ve sakıncalı yerlere yönlendirmeyen bir sayfa olduğundan emin olunması önem taşımaktadır.
- Bilgisayarın çocuğun odası yerine ortak bir alanda konumlanmasında yarar vardır.

- Teknoloji kullanırken çocuğun neler yaptığı izlenmeli ve iyi hatta kalıp tehlikeli bir durumla uğraşmayana kadar sessizce izlenmeye devam edilmelidir.
- Fırsat bulunan tüm vakitlerde teknolojik aktiviteye yönelmeyi engellemek için birlikte geçirilen vakitlerin yeterli ve doyurucu olmasında, eğer çocuk ergenlik döneminde ise arkadaşları ile ev dışı aktivitelere fırsat vermede yarar vardır.
- Ayrıca teknolojinin (tablet, cep telefonu vb.) ev dışında (arabada, restoranda, misafirlikte vb.) kullanılıp kullanılmayacağı ve ne kadar süre ile kullanılacağına dair ortak karar alınmasında da yarar vardır.
- Son olarak, anne baba olarak çocuklarla “teknolojik araçlarla zaman geçirilebileceğine” dair ortak noktada buluşmak ve sözleşme yapmak işe yarayabilir. Sözleşmede süre, süreyi aşarsa ne olacağı yer almalı; kurallar uygulanabilir olmalıdır.

Kaynakça:

Ögel, K. (2012). İnternetin Psikolojisini Anlamak ve Bağımlılıkla Başa Çıkmak. İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.

Prensky, M. (2001). Digital Natives, Digital Immigrants. From On the Horizon, 9 (5), 1-6.

Prensky, M. (2004). The Emerging Online Life of the Digital Native: What they do different because of technology, and how they do it. The Emerging Online Life Of The Digital Native.

Tüznel, S. (2014). Çocuklar ne zaman tablet kullanmaya başlamalı?

www.gelisim.k12.tr
www.facebook.com/IzmirGelisimKoleji
www.twitter.com/gelisimkoleji
www.youtube.com/glsmkjl